

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
petek.

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1.50
četrtletna . . . „ 0.75
Posam. št. „ 0.10

Štev. 20. V LJUBLJANI, dne 19. aprila 1907. Leto II.

Vzorno delo.

Nimam navade, da hvalim. Bodi pa danes izjema. V soboto je imelo namreč naše »Podporno društvo delavcev in delavk v ljubljanski tobačni tvornici svoj občni zbor. Sicer niso občni zbori bodisi kakršnihkoli društev kdosi gavedi kako zanimivi. Stvar je, ki mora biti, ker to zahteva postava. Občni zbor »Podpornega društva« mi je pa podal toliko gradiva, toliko misli, da sem sklenil bravcem »Naše Moči« podati obširno poročilo. Mene zanese od časa do časa poklic v razne kraje. Veseli me že dolgo vrsto let delavsko združevanje. In opazoval sem ne le v domovini, marveč tudi v tujini razne delavske organizacije. Precej sem tudi čital in še čitam o delavskem izobraževalnem in političnem združevanju. Z veseljem in ponosom naglašam, da se kolikor je meni znano, ni nikjer zbrala stanovsko v tako kratkem času taka številna delavska armada, kakršna je zbrana v omenjenem društvu.

Ni še dolgo, šele nekaj let je, ko smo se zbirali z delavkami in delavci ljubljanske tobačne tvornice v nekdanjem »Katoliškem domu«. Posvetovali smo se, kakoli naj ustanovimo stanovsko društvo. In posrečilo se je. Nismo pa niti sanjali, da bo obsegalo to društvo v tako kratkem času tako veliko število tobačnega delavstva, kakršno se je doseglo.

Seveda je šlo začetkoma težko. Saj izhodi dete le počasi. Danes mi pa zaigra veselja srce, ko vidim, kako lepo, pridno, marljivo, vztrajno in kar je najvažnejše, samostojno vodijo de-

lavke in delavci svoje društvo. In lahko stvim to društvo za zgled vsem našim slovenskim delavskim stanovskim društvom.

Načelnikovo poročilo.

Nekaj let sem je načelnik »Podpornega društva« zvesti tovariš in prijatelj moj Alojzij Čatar. Zlata duša. Zna ti pozabiti žaljenja in zna odpuščati. Prevzetnost in častihlepje sta mu tuja. Dobro premisli in se posvetuje, predno kaj stori. Ni čuda, da imajo delavci in delavke rade »Lojzeta«. Seveda nasprotniki društva ga sovražijo iz dna svoje rdeče duše. Vem, da se bo Lojze jezil, ker ga hvalim. A resnici čast: pohvalo on zasluži. Saj žrtvuje svoje moči, svoj prosti čas in tudi noči on rodbinski oče prosperu društva. Tovariš Čatar je poročal sledeče:

Pretečeno leto je bilo mnogo dela v društvu. Kdor hoče pošteno delati, mora pripoznati, da se ni delalo brezuspešno.

Imeli smo 7 zaupnih sestankov, 6 javnih društvenih shodov, izlet na Brezje, sveto mašo za umrle člane in članice in sijajno predpustno veselico.

Odposlali smo 19. junija 1906 spomenico o naših težnjah glavnemu ravnateljstvu c. kr. tobačne režiije, kakor tudi 12. avgusta prošnjo za skrajšanje delavnega časa.

Društveno odposlaništvo je bilo 12. oktobra m. l. pri finančnem svetniku in pozneje tudi pri glavnem ravnatelju. Naši nasprotniki so se takrat pokazali v svoji pravi luči, koliko da jim je za delavsko korist. Prej so naše delovanje zasmehovali in govorili: »Mi bomo pa takrat prosili za naše člane, ko pride z Dunaja glavni ravnatelj. Ko je pa res prišel, pa nismo teh učenjakov nikjer videli in nič od njih slišali. Pri glavnem ravnatelju so bili sicer rokodelci, a prosili so seveda le za svojo stroko. Naše odposlaništvo je pa prosilo na podlagi spomenice za splošno delavsko izboljšanje. Dejansko se nam je tudi nekoliko izboljšalo. Izboljšale so se nekoliko plače, kakor tudi začasno pokojnine in skrajšal se je delavni čas. Tudi prejemalkam cigar in cigaret se je v toliko izboljšalo, da dobijo s petimi leti tedensko plačo. Vse, kar smo prosili, se nam pač ni izpolnilo. A za to, kar smo dosegli, imajo zaslu-

go naši državni poslanci. Vselej, kadar smo jih kaj poprosili, so nas radi sprejeli in nam pomagali. Čast v tem oziru dr. Susteršiču in dr. Žitniku. Upam, da nam bodo tudi v bodoče naklonjeni.

Dasi naši nasprotniki lažejo in opravljajo in grdo po časnikih o nas pišejo, jim mi to veselo privoščimo. Videli bomo, če jim bo to kaj koristilo. Mi jih preziramo in jih puščamo, naj stoji ob strani in gremo naprej svojo pot. Komur je za delavski blagor, za delavsko korist, naj gre z nami!

Mnogo dela nas še čaka. Prosili bomo še naprej za vse, kar je nam v korist. Ne zado- stuje še dosedanje izboljšanje plač v sedanjih draginji. Po naših poslancih bomo še prosili za tiste delavce in delavke, ki so še vpokojeni, da postanejo dedeležni izboljšanih pokojnin. Tudi se mora še sploh izdatno izboljšati starostna preskrba.

Tov. Čatarjevo poročilo se je vzelo z odobravanjem na znanje.

Društveno premoženje 5612 K 1 h.

O denarnem stanju društva je poročal blagajnik tov. Jožef Ogrič. Društveni blagajnik je med delavstvom zelo priljubljen. Odkar obstoji društvo, je on blagajnik. In to nekaj pomenja pri društvu, ki ima tako veliko število članic in članov. Splošno pravi delavstvo tovarišu Ogriču »oče«. In res liki skrbni oče vodi tovariš Ogrič, ne da bi pri tem zanemarjal svoje delo v tvornici, ves čas, kar društvo obstoji, obširno knjigovodstvo, obračunjenje s podbiagajnik in podbiagajnicami glede društvenih prispevkov in izplačuje in vodi račune o podporah obolelim društvenim članicam in članom. Čast delavnemu društvenemu blagajniku tov. Ogriču.

Nisem velik prijatelj računov. Stvar okusa in navade. Vem pa le, da je po stanovskih društvih nujna potreba: čisti, natančni in jasni računi. Slep nisem in zato vem, da je šla že marsikatera dobra stvar fuč, ker se je premalo pazilo na urejeno knjigovodstvo. In ker to vem, pa tudi odkrito povem, da so že računski strokovnjaki in knjigovodje pohvalili natančnost in točnost knjigovodstva »Podpornega društva«. Zato pa tudi delavstvo popolnoma zaupa svojemu blagajniku. Seveda pa store tudi odborniki in računski pregledovalci svojo

Bajda.

Spomini na Janeza Plešo.

Ne bom na dolgo in široko opisoval svojega prijatelja Janeza Plešo. V zunanosti njegovi je po moji misli le to pomenljivo, v boljše umevanje pričujočih spominov, da nosi na glavni mogočno plešo, kar nam pove že ime samo. Pleša njegova pa nam je porok, da ni več mlad in da je marsikaj doživel in izkusil. Tako prehajam po pleši iz opisa prijateljeve zunanosti na opis njegove notranosti, namreč duše njegove. A tudi prijateljeve duše ne maram opisovati s suhoparnimi besedami, marveč le z dogodljaji iz njegovega duševnega življenja. Tako bo bolje. Spoznavajmo plemenitost duše iz del!

I. Olika.

»Še en liter na mojo današnjo jezo!« zavpije debeluhast sodnik in se divje ozre po drugih uradnikih, sedečih ž njim krog mize.

»Zakaj pa si vrgel kmeta iz pisarne?« ga vpraša nasproti sedeč davkar.

»Da mi kdo ugovarja, tega ne trpim, najmanj pa od kakega zarobljenega kmeta!«

»Kaj pa je bilo?«

»Podpisati bi imel nek zapisnik, pa mi ta vrag pravi, da ni tako zapisano, kakor je govoril in da ne podpiše.«

»Če je to res, potem je imel mož prav,« omeni pri sosedni mizi sedeči Janez Pleša. »jaz ne vem, zakaj bi se, gospod sodnik, imeli jeziti.«

Janeza so uradniki dobro poznali in spoštovali, zato se sodnik v jezi ni izpozabil in delasi silno razburjen:

»Šlo se je za par malenkostnih besedij! Pa naj bi bil sirovež lepo poprosil in vse bi bilo prav, a tako oblastno in trmoglavo odgovarjati si ne pustim!«

»Pa bi bili lepo popravili in bi ga ne silili h podpisu!« ga zavrne Janez.

»Jaz da bi se še klanjal sirovim, neolikanim, grobim kmetavzarjem, ki ne spadajo drugam, kakor v hlev, v gnoj, ki prinašajo, kamor pridejo, s sabo smrad na črevljih in obleki, ki imajo še jezik, umazan — — —«

»Gospoda moja, tega pa ne pustim, da bi uboge kmete tako sramotili. To ni res, da so taki, kakor pravite vi, gospod sodnik! Če so tudi preprosti, neomikani, a so pošteni; pravice svoje pa menda smejo tirjati! Kar se pa tiče grobstvi in umazanega jezika, jih pa prekaša stokrat, kakor vidim, marsikateri, ki je študiral šestnajst ali še več let in ki — živi od njih,« zavrne Janez srdito, stopi proti vratom in jih zaloputne za sabo. (Dalje sledi.)

(Dalje sledi.)

dolžnost in tovariš Ogrič se jih prav nič ne boji, ker ve, da ima v redu svoje stvari. Čast mu zato!

Bravci, nikar se ne ustrašite številke. Pazljivo jih prečitajte. Številke dokazujejo, pravijo modri ljudje. In na številke, ki jih izkazuje »Podporno društvo«, je delavstvo lahko ponosno, dokazujejo liki čebelice marljivo delo.

V ljubljanski tobačni tvornici je bilo 31. decembra 1906 301 delavec in 2018 delavk, skupno 2319 oseb. V »Podpornem društvu« je bilo lani združenih 1602 delavki in 117 delavcev. Skupaj je torej 1719 članic in članov. — Umrlo je 1906. leta 29, vpokojenih je pa bilo 55 oseb.

Dohodkov je imelo društvo: meseca januarja 820 K 24 h, februarja 527 K 50 h, marca 518 K 90 h, aprila 499 K, majnika 517 K 10 h, junija 511 K 30 h, julija 511 K 98 h, avgusta 492 K 80 h, septembra 512 K 70 h, oktobra 469 K 60 h, novembra 593 K 30 h in decembra 671 K 15 h. Stroški so pa znašali: januarja 535 K, februarja 487 K 50 h, marca 628 K 20 h, aprila 618 K 40 h, majnika 558 K 70 h, junija 800 K, julija 610 K 10 h, avgusta 678 80 h, septembra 482 K 8 h, oktobra 374 K 50 h, novembra 457 K 21 h, decembra pa 671 K 15 h. Dohodki so torej znašali 6427 K 32 h, stroški pa 6901 K 64 h. Če se primerjajo dohodki s stroški, znaša primanjkljaj 474 K 32 h. Kljub primanjkljaju se pa društveno premoženje ni zmanjšalo, marveč se zvišalo. Obresti naložene družtvenega premoženja so znašale namreč 705 K 10 h in se je tako pokrili primanjkljaj, ne da bi zmanjšalo društveno premoženje. Nasprotno se je še pomnožilo in je znašalo koncem leta 1906 5612 K in 1 h.

Obolnim društvenim članom in članicam se je izplačalo: januarja 535 K, februarja 448 K 50 h, marca 625 K 50 h, aprila 614 K 50 h, majnika 549 K, junija 771 K, julija 599 K 50 h, avgusta 651 K, septembra 471 K 50 h, oktobra 371 K 50 h, novembra 406 K in decembra 394 K. Bolnikom se je torej izplačalo lani 6437 K!

Poročilo tovariša Ogriča se je odobrilo in se je podelil odboru absolutorij. Blagajnik tovariš Ogrič je nato naznanil, da so računi članicam in članom na razpolago skozi štiri najst dni v društveni pisarni zvečer.

Dr. Krekov nagovor.

Tov. Čatar podeli besedo dr. Janezu Kreku, ki izvaja sledeče:

Eno stvar vedno opažam, namreč če pridemo naprej, pa pozabimo, kako je bilo včasih. Ljudje se tako hitro navadijo boljših razmer, starejši pozabijo, mlajši pa mislijo, saj je bilo vedno tako. Kakšne so bile razmere pred ustanovitvijo društva in kakšne so danes v vaši tvornici! Manj je bilo medsebojne zastopnosti, za javna vprašanja se delavke niso zanimale. Medsebojnega spoštovanja ni bilo. Bilo je tudi veliko grdega: izpodlezovanje in zasledovanje. Te razmere so danes že končane. Ravno tobačno delavstvo je postalo vzor vzajemnosti drugemu slovenskemu delavstvu. Socialna demokracija je spravila v kljub vsem žrtvam samo kakih 250 delavcev v svojo podružnico in še to le večinoma zaradi podpor. Edinost je tukaj, ki se kaže v velikem številu članov društva. Zanimanje za medsebojno zvezo tudi. Vse to je delo tega časa, kar obstoji vaše društvo. Kdo je to naredil? Shodi, skupen duh. Moč društva se je že večkrat pokazala. Osebito takrat, ko ste nastopili za svoje na cesto vun vržene sodelavce.

Kakšno je bilo razmerje delavstva s predstojniki prej in kakšno je danes. Ni res, da je napravila te razmere socialna demokracija. Če bi ne bilo društva, bi bili spodeni vun tisti socialni demokrati, če bi bili le zinjili.

Izpremenilo se je razmerje do uradništva. Navadilo se je uradništvo, da pazi na to, kar govori. Z najmanjšo neopravičenostjo nasproti delavstvu se razpravlja danes v javnosti. Zato je pa tudi veliko manj sitnosti, kakor jo je bilo včasih.

V Ameriki je veliko manj varnostnih naprav in veliko manj postav o delavskem varstvu, kakor pri nas. A ameriško delavstvo je bolj zadovoljno, kakor naše. Saj pri nas se postopa tako otročeje z delavstvom. Za vsako besedo med delom, za vsak smeh mislijo, da se bo podrl svet.

Društvo je dalo nekako prostost delavstvu. Uradnik se je navadil, da vidi v delavcu, delavki človeka. Že zdaj se to čuti, a čutilo se bo še bolj.

Človek mora hoteti prostost, a rabiti jo mora prav. Prej so delavstvo kakor kakega otroka vlačili pred seboj.

Plače, penzije bi ne bile take, kakršne so zdaj, ko bi ne bilo društva. Te uspehe, ki jih uživata, ste dosegli po delu in po stiku s poslanci. Ime dr. Žitnik, dr. Šusteršič je znano najpriprostejši delavki. Zaupljivo se obračajo nanje, ko je potrebna kakšna prošnja. Kaj pa zamore storiti Etbin Kristan? On je plačan tajnik in mora storiti le, kar mu zapovedujejo dunajski njegovi gospodarji.

Vzemite si reveža delavca prej, če se mu je godila krivica. Notri v tovarni je bil tih, po cesti in pa doma se je kregal. In delavke? Koliko je bilo jalove jeze in tihih solza? Če se je pa zabavljanje izvedelo, je pa bil pristisk v tovarni še hujši. Da se je to izpremenilo, je uspeh Vašega društva.

Veliko tistih, ki upijejo zdaj v socialno-demokratskem društvu, bi ne bilo zdaj v tvornici, ko bi ne bilo društva, ki je takrat nastopilo zanje.

Ali je društvo kaj pritiskalo na svoje člane, kakšni naj bojo. Kar je hotel kdo, je delal. Pil je, kar je hotel in jedel, kar mu je dišalo. Društvo se za to ni brigalo.

Imenujejo društvo klerikalno. Nikdar se ni govorilo na vaših shodih o papežu in koliko sob da ima, o nunah in o škofih. To govore radi drugi. Govorili smo dr. Žitnik, dr. Lampe in jaz o delavskih ramerah. Če bi kdo sodil po govorih na shodih, mora sklepati, da so klerikalci socialni demokratje. Sam pripadam duhovskemu stanu, a ne govorim toliko o njem, kolikor govore socialni demokratje.

Kakšno je bilo razmerje do zunanjega sveta nekdanj in kakšno je zdaj? Cigararca, to je bilo nekaj, o čemur se je govorilo nekako zaničljivo. Primerjajte prejšnje zabavljanje in vaše predpustne veselice, na katere pohaja gospoda iz najboljših stanov. In petje, pa predstave po raznih društvih, kjer sodelujejo cigararce. Postala je cigararca učiteljica. Moči dobrih, poštenih, zakladi uma in srca, ki so prej spali, so jih jako veliko vzbudilo društva. To je spalo prej.

Tisti, ki so vas prej zaničevali, so prišli do tega, da se vas boje. Enega izprehoda tobačne tovarne bi se bal tudi Fribar, bal bi se ga tudi Miroslav Malovrh in tudi Rasto Pustoslemšek.

Kdor li količkaj pomisli nazaj, bo rekel: Hvala Bogu, da imamo društvo.

Končno je pozivljajl govornik na vzajemnost, ki obstojaj v temi, da vedno naraščaj številu društvenih članic in članov.

Dr. Krekov govor je delavstvo navdušeno odobravalo.

Delavkin govor. — Zahvala odboru. — Volitev.

Po dr. Krekovem govoru podeli tov. Čatar besedo članici Sever, ki izvaja:

Naš redni občni zbor je za nas nekakšna žegnanijska nedelja. Takrat se spominja kmet vsega, kar mu je rodilo leto dobrega in se zahvali za to, pa vesel je. Pravijo, da mladi ljudje nič ne mislijo nazaj, marveč samo naprej, a stari pa gledajo samo nazaj v pretekle čase, ker nimajo od prihodnosti ničesar več upati. Mi pa ne smemo biti ne popolnoma mladi in ne stari. Če bi gledali samo nazaj, bi ne bilo prav. Naša dolžnost je, da zremo z močnim upanjem samo v bodočnost. Splošna in enaka volivna pravica bo dala ljudsko zbornico in ljudska zbornica ne bo mogla zavreči naših opravičenih zahtev. Ne smemo pa danes misliti samo naprej. Bilo bi nehvaležno, če bi ne bili prav nič storili in če ne bi danes s priznanjem gledali na plodonosno, marljivo, požrtvovalno delo našega odbora. Kdor pozna razmere, vé, da je treba odboru paziti kakor čolnarju, ki vesla sredi skal ob viharju po morju, če bi bil le malo neroden ali nepreviden, pa bi zadel ob rob in šlo bi vse po vodi. In naš odbor zna krmiti, ker zna potpeti. — Vem, da govorim iz srca večini društvenikov, če se danes celemu odboru zahvalim v imenu vseh iz srca. (Pritrjevanje.) Odborniški posel ni lahak. Naj imajo odbornice in odborniki vsaj to zavest, da znajo zavedni delavci in delavke to ceniti. (Živahno pritrjevanje.)

Ne predlog Severjeve se izvoli nato soglasno sledeči odbor: načelnik Alojzij Čatar; njegov namestnik Frančišek Bučar; namestnica Ivanka Nartnik; tajnica Josipina Luknar; blagajnik Josip Ogrič; blagajnica Katarina Kocmur. Odborniki in odbornice so: Frančišek Verbič, Ivan Zajc, Marija Götz, Ivanka

Kosec; namestniki in namestnice odbora so: Ivan Žnideršič, Valentin Sever, Mihael Papež, Marija Koder, Apolonija Bahar. Pregledovalci računov so: Anton Svetek, Jožef Sevens, Nežika Fabijan, Marija Kosec.

× × ×

Po zgledu tega društva naj delujejo tudi druga naša delavska društva. Delati se mora. Delu ne izostane uspeh. Nov svež duh stanovske zavesti zavej med poštenim slovenskim delavstvom!

—k—

Med brati in sestrami.

Idrija. Dragi tovariši, delavci! Bliža se prvi maj! Socialno-demokratsko časopisje, kakor »Naprej« bo začelo na vse pretege pisariti ter agitirati za ta njihov strankarski praznik. Ni naš namen, staviti kake protiagitacije v tem oziru. Pustimo jim in iz srca jim privoščimo vse dobrote, ki jih jim deli židovsko nadgospodarstvo za to. Mi pa, — kot taki se moramo z vso odločnostjo ustaviti temu, da bi mi na kakorškoli način povzdigovali to strankarsko delo socialno-demokratsko. Umevno je, kako se socialna demokracija postavi na stališče: kdor je proti manifestaciji prvega majnika, ta je sovražnik vsacega delavskega gibanja. Prašamo pa se, ali ima res praznovanje prvega majnika kak delavski pomen, kak delavski značaj? Nikakoršen! Uvedlo se je to praznovanje na mednarodnih shodih v Parizu leta 1889 in v Bruslju leta 1891, ko so zborovali zastopniki rdeče internacionale. Zatorej, naravnost nespametno bi bilo, da bi se mi dali pod noge socialni demokraciji, ter da bi se mi pokorili načelom socialno-demokratskim. Zatoraj, vedimo da prvi maj ni nikakoršen delavski praznik, katerega je postavilo vodstvo socialno-demokratske stranke na omenjenih shodih zgolj v svoje strankarske interese. Kadar ga pa bode postavilo centralno delavstvo, kadar ga bodo postavile nepristranske delavske mase pod utiskom delavskega znamenja, takrat bomo mi prvi, ki bomo korakali ter manifestirali z našim praporom na čelu. Zatorej bodimo dosledni ter storimo svojo dolžnost, namreč da gremo na šiht, kajti le s tem pokažemo, da nismo prijatelji socialno-demokratskih nazorov, ter da nočemo nikake nadkomande židovske. Vemo, da bodo socialni demokrati kakor da bi bili plačani, agitirali na vse načine kakor po navadi, a povemo pa, da terorizirati se ne bomo pustili kakor druga leta, ko smo bili skoraj prisiljeni izostatj od dela, ker smo bili pod pritiskom najumazanejšega terorizma demokratskega, dokler ni postal en delavec žrtev tega umazanega dela in s tem so se jim perutnice postrigle. Zatorej bodimo dosledni ter ne bojmo se terorizma, sicer bomo že pazili na to. Naša dolžnost je, da gremo takrat na dan prvega majnika na delo, ker le s tem bomo pokazali, da smo zavedni delavci in da nočemo v svojo škodo trobiti v židovski rog.

Idrija. »Slovenski Narod« z dne 13. aprila piše: »Gostinčar je pretečeni teden strašil po idrijski okolici. Prvi adjutant mu je bil župnik Gnezda z Vojskega, drugi spremljevalec mu je bil neki idrijski rudar, ki slavi po svoji neznačajnosti in po svojem nenasitljivem želodcu.« Dopisnik teh vrstic skoraj gotovo po sebi hlače meri, neznačajnostj ima v sebi dovolj, ko je še za socialno-demokratske kandidate agitiral, nenasitljiv želodec pa tudi ima, vsaj ga poznamo. Gostinčarja smo pa spremljevali v resnici štirje idrijski rudarji, kateremu pa »Narodov« dopisnik nobenemu izmed nas ne more očitati neznačajnosti ali nenasitljiv želodec. Ker pa je dopisnik »Naroda« tako drzen, da napada človeka s tako nesramnimi lažmi in da ga ne imenuje, zahtevamo podpisani od dopisnika »Naroda«, da imenuje izmed nas tistega neznačajnega in nenasitljivega rudarja s priimkom in imenom. — Leopold Lapajne, rudar v pokoju; Ivan Šinkovec, rudar; Andrej Vehar, rudar; Anton Rupnik, rudar; Gostinčarjevi spremljevalci tudi za naprej.

Idrija. Toraj je vendar res, da je že lansko leto mislil Kristan, ko je v občinski zastop tretjega razreda spravil s pomočjo socialnih demokratov tri narodnjake, da bodo letos pri državnozbornih volitvah narodnjaki oddali glasove socialno-demokratskemu kandidatu. Vsaj piše »Slovenski Narod«, da je koj od početka volivnega boja Kristan oblazil vse narodne zaupnike in jih prosil, naj se zavzemo

za Kopača, do kogar ni mogel osebno, temu je pisaril in pisaril. Ker pa je narodna stranka postavila svojega kandidata, se pa g. Kristan jezi in napada po shodih narodne zaupnike, ki so mu hinavsko obljubili, da se bodo zavzeli za Kopača, z neznačajneži. Res, grda nevhvaležnost od napredne stranke in posebno še, ker je Tonček naprednjakom že zopet namignil še za naprej podporo z glasovi socialno-demokratske stranke, ko se je namreč izrazil na Dobračevi pri Žireh, da Gruden bi bil dober za deželnega poslanca, za državnega pa ni. Toraj Gruden naj tukaj odstopi, kandidira naj pa za deželnega poslanca, potem mu oddajo vsi socialni demokrati glasove. V Logatcu je vse naše! takó upijejo socialni demokratje in Kristan po shodih. No, koliko verjamejo Logatčani Lažitončiku, je sam izkusil v nedeljo, dne 14. t. m. Po pravici rečeno, da Kopač ne bo v Logatcu dobil glasov niti od istega, ki je porok za dolgove pri podrotejskem socialno-demokratskem mlinu.

Maribor. (Narodni in verski odpadnik.) Poročajo nam: V torek bi bil skoraj ključavničar V. tepen od ključavničarja K. Bilo je takole: K. pride mimo njega in ga vpraša, kaj je novega. Ta pravi, družega ne vem, kot to, da so vašega Kristana na nekem shodu v nedeljo na zrak postavili. Kar je tudi čisto prav, ko bi bil jaz takrat pri Kreutzhofu, jaz sam bi ga bil vun vrgel, vidiš, take voditelje imate. Vero hočejo odpraviti, nas imajo za tepce, sami pa se sramujejo materinega jezika. K. se na te besede tako razjezi, da začne upiti nad njim: Saj so res tepci, največji tepci Slovenci, mene je sram, da sem Slovenec, sram me je, da sem na Slovenskem doma. Slovenci so za sedemdeset procentov bolj neumni, kakor Nemci. Govoril, ali bolje, upil je še mnogo ta »pav«, pa tudi njegov tovariš mu ni ostal dolžan. Ta človeček, rojen na Slovenskem, izučil se je za Ringschmieda v Studencih, povzpел se je s svojim jezikom do Partieführerja, zdaj pa misli, da je kdo vé kaj. Pa le počasi. Saj se poznamo. Kako si veren vemo in kak narodnjak, sicer bi ne bil v lutršč-kožo zlezal. Zapomni si pa, da če še devetindevetdeset nemškonacionalnih cofov obesiš k tvojemu fajfem rorču, ne bo te to napravilo za »Nemca«, ostaneš vedno »nemčur«. Za zdaj še zamolčimo pravo ime; toda pero je že namočeno, če bo treba.

Maribor. (Volivno gibanje.) Piše se nam: V četrtek, 11. t. m. bil je shod volivcev za mesto Maribor pri Götzu. Socialni demokratje so za ta dan tudi svojega kandidata poklicali na ta shod, kjer bi si stala nasproti nemški in socialno-demokratski kandidat. Agitiralo se je na vse pretege in ne brez uspeha. Okoli osme ure je bila obširna dvorana polna občinstva, največ pa socialnih demokratov. Pri glasovanju v predsedstvo so ti imeli večino, kar seveda Nemcem ni bilo po volji in hoteli so jih očitno goljufati za od njih predlaganega in izvoljenega predsednika. Nastal je tak hrup, da eden družega ni razumel, spoznali so, da Nemci ne ravnaajo po pravici, zato so začeli še bolj vpiti in klicati: »Sodrug! mi gremo v Gambrius!« In res, pustili so Nemce tam, naj sami sebe goljufajo z Wastjanom. Tako so potem Nemci pri Götzu glasovali za Wastjana, socialni demokratje pri »Gambrius« pa za Resla kjer so potem zborovali.

Maribor. Krščanski socialci odločili so se 12. t. m. in sklenili, da postavijo svojega kandidata. Predstavil se bo dotičnik 24. t. m. svojim volivcem in razložil svoj program. Do tega časa pa ostane njegovo ime tajno. Z agitacijo se je že začelo. Treba je v tem oziru posnemati naše nasprotnike. Zato le na delo vsi!

Maribor. Poroča se nam: V nedeljo dne 14. t. m. je bil dopoldan shod volivcev slovenskih mesta Maribor. Tudi slovenska stranka hoče ob državnozbornih volitvah pokazati tukaj svojo moč. Na tem shodu postavila je svojega kandidata v osebi g. Karol Tratnika. Ker je bilo na tem shodu tudi precej socialnih demokratov, porabil je to priliko krščanski sociallec Medvešek in dejal, da ne le samo Slovenci, ampak katoliški Slovenci si tu postavljajo svojega kandidata. V dokaz, kako je treba za to katoliškega moža voliti, prebral je nekaj vrstic iz zadnje »Naše Moči«. One besede, katere je govoril Kristan pri »Kreutzhofu« na zborovanju. Dejal je: Tukaj se zdaj oglasite, komur ni kaj prav, da nas boste potem pri miru pustili. Pa se nihče ni oglasil, še rudečkarji ne, ostali so popolnoma mirni. »Drugekrat pa povabite bolj pametnega govornika, kakor je Kristan sem. Kar vi sezidate, vam on podere«. Tako jim je karibal pod nos.

Z lastnimi močmi.

Iz ljubljanske predilnice. Kakor običajno vsako leto, tako tudi letos priredi delavstvo tukajšnje predilnice sv. mašo na Rožniku dne 5. majnika ob 9. uri dopoldan. Ker je prva nedelja v majniku začetek najlepših pomladnih dni, je pričakovati, da se delavstvo obilno udeleži!

Celovško delavsko društvo ima svojo redno mesečno zborovanje v soboto dne 20. aprila v prostorih gostilne pri »Zlatem studencu«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Celovec. Socialni kurz prav dobro napreduje v Celovcu. Četrtek, dne 11. aprila je bila udeležba prav obilna. Za predsednika smo izvolili g. dr. Ehrlicha. Tov. Vajncerl je govoril o veri. Človek je svoboden. Lahko stori dobro ali slabo, da pa vé, kaj mu je storiti, potrebuje pametnega nasveta in kažipota, to pa je ravno vera. Prvi bistveni nauk vere je, da smo vsi enako vredni. Drugo načelo vere je o vrednosti dela. Delo ne ponižuje, kateri pametno misli, prišteva delavcem v čast, da si samostojno z mnogimi težavami in trudi ohranjuje svoje življenje. Tretje načelo vere je: Delodajavec mora pravico izkazovati delavcu. Vera je potrebna delavcu kot kažipot v njegovem razveseljevanju. Potem se je razvila razprava, v katero so posegli Tavčar, Vajncerl, Bramor, Ravnik in Poljanec. Socialni demokratje pravijo, da je vera notranji čut, kakor n. pr. veselje, žalost ali ljubezen. Ako res spoštujemo ta notranji čut, je čudno, da so socialno-demokratski listi tako agitirali leta 1905 proti katoliški veri in hujskali za gibanje »Proč od Rima!«

Bistrica-Podsinjavas. Koroško. Ob nenavadno veliki udeležbi se je vršil prvi letni občni zbor krščanskega socialnega pevskega in delavskega društva. Bilo je gotovo nad sto zborovalcev, zastopana so pa bila tudi druga bratska društva, posebno krščansko socialno delavsko društvo iz Celovca in strokovno društvo z Jesenic ter izobraževalno društvo iz Št. Jakoba. Po poročilo odbora o delovanju društva v preteklem letu poda predsednik besedo tov. Vajncerl iz Celovca. Govoril je o družtvih ki so za nas Slovence sedaj življenskega pomena. Če delavci kdaj hočemo zmagati, moramo se združiti, se med seboj podpirati, se izobraževati in navduševati. Kot drugi govornik je nastopil tov. Tavčar in je nam razkladal o liberalizmu. Če je komu, tako je nam delavcem imeti jasne pojme o liberalizmu, ki je oče kapitalizmu. Hvala Bogu, da ta spaka gineva res že od dne do dne. Izginil bo tudi iz naše, sedaj še tako mrzle koroške dežele. Izginil pa bo le, če bomo mi sami neumorno delali in se ne dali preplašiti, liki zajci, od vsakega nemčursko-liberalnega pritepenca. Liberalizem je naš verski in narodni nasprotnik, on dela tudi na propad naše staroslavne Avstrije. — Tov. Osaša, tudi iz Celovca, pa je navduševal navzoče za dobro časopisje, osobito za »Našo Moč« in »Mir«. Mi v sedanjih časih moramo brati, kdor dandanes ne bere, je kakor slepec, ki ne vidi in toraj tudi nič ne vé. Torej delavci, naročajmo »Našo Moč« in agitirajmo zanjo med našimi stanovskimi tovariši delavci. Naj nas pikaajo nasprotniki kolikor le hočejo, saj s tem le kažejo, da se nas boje. — Prihitel pa je pri tej priliki tudi med nas vrli tovariš zastopnik strokovnega društva z Jesenic. Obljubil nam je stati na strani tudi v bodoče in pomagati pri velikemu delu bistriškega delavstva. — Ta shod je bil impozanten za nas tem bolj, ker so na shodu govorili sami delavci. Kako neumno bi res bilo, ko bi mi delavci capljali za znanimi kulturonosci na Bistrici in Svetni vaši, ki znajo govoriti samo s pestmi in huronskim tulenjem. Naučili smo se pa tudi nekaj, da namreč vsak človek lahko razpolaga s svojo voljo in da sme tudi govoriti, svariti in ugovarjati in če je tudi delavec na Bistrici. Prihodnji shod pa bo v Svečah v začetku maja. Tedaj pa na svidenje!

Sava. Tudi pri nas se delavci preklamo koga naj volimo kot državnega poslanca za naš volivni okraj. Naj ne mislijo bravci »Naše Moči«, da kar spimo ali pa, da smo vsi ene misli. Socialni demokrati precej ropotajo. Nam se zdi ta gonja že preneumna. Lažejo ti, da se kar kadi. Posebno veliko imajo opraviti s kandidatom Slovenske Ljudske Stranke. Kar jih je še, drže skupaj le še laži in obrekovanje. Marsikdo je že izprevidel njihove lumparije in jim pokazal hrbet. Saj ti ljudje niso za drugo, kot da delajo razdore. To že pri nas vsaka stara žena vé. Pokažejo se le takrat, ko so vo-

litve, sicer pa spe mirno. Odkar se je pri nas nastanilo več železničarjev, je tudi našim greben zrasel že precej. Pa se presneto motijo, kajti tudi med železničarji je precej poštenih delavcev, ki ne marajo trobiti v rdeči rog. Tistim, ki po gostilnah upijejo: Mj smo odrešniki delavcev, mi smo proti farjem in za »Proč od Rima!«, mi ne verjamemo nič. Bijejo že kar vpričo sami sebi po glavi. Kaj je takim ljudem treba proč od Rima, ko jih je vera že davno zapustila. Če bodejo kaj dolgo razgrajali po gostilnah, si bodemo postregli z imeni in jih priobčili. S tem bodo malo delavcev vjeli na svoje limanice, če bodejo tako neumni. V tovarni je gotovi delavec Ogris, ki dela pridno reklamo za rdečega kandidata Dermoto in vpije, da je delavec. Nekaj rdečih delavcev je res tako nerazsodnih, da verjamejo to in hodijo naše delavce povpraševati, če je to res. Ne morejo drugače, kakor da lažejo. Pri vsaki volitvi vpijejo: Delavec voli delavca! To vam povemo. Volite kar hočete, če prav liberalnega doktorja Dermoto. Saj se dobro počutite med liberalci, kar ste že velikokrat pokazali. Le držite se gesla: Gliha vkup štrih! Zapeljani rudečkarji! Ali se bode izpametovali? So se li besede vašega kandidata Dermote že uresničile pri volivnih shodih? Le počakajte. Vpilo in agitiralo se je že od Velike noči, da bote priredili velik voliven shod in da se bo odrešenik delavcev, kandidat Dermota, predstavil volivcem. Vpilo se je: dne 7. aprila bo na Savi shod. Toda prišel je 7. april, a shoda le ni bilo. Vpili ste naprej: 14. aprila bo! Težko smo ga že pričakovali, a ga le ni bilo. Revčki, ne bojte se tako hudo in ne plašite se. Zgodilo se vam ne bo nič žalega. Ali imate res zajčo srčnost, da se niste upali sklicati shoda na Savi. Delavci enoglasno govore po tovarni, da ste se z bali klerikalcev. Sklicaj se na kolodvoru shod, pa je bil le shodek. Zdaj ste menda ja prepričani, da klerikalci niso tako divji, kakor vi, ker so vas pustili popolnoma pri miru. Še pogledat ni hotel priti nihče k vam. Kljub temu, da so bili po vseh vogalih nabiti plakati, ste spravili komaj 50 oseb skupaj. A še tisti se vas sramujejo, ker ste vpili, da so vaši, pa na naš shod ne gredo. Prav imajo, kajti takega kandidata poslušati hoditi, to se ne izplača. Govoril bo 14. maj. Naš poslanec bode Jožef Pogačnik, ki je pristaš S. L. S. Ona ima ljudski program in prav radi tega bodo zavedni volivci volili Pogačnika. Vam pa ni pomoči. Vi ste politične reve. Veliko let bote še čakali vi in vaš kandidat Dermota. V naši tovarni se govori, da želi vodstvo tovarne sprejeti v delo trideset žičkarjev. Saj še mi nimamo kaj dela, dokler bode pozimi tako slabo preskrbljeno, da bomo na teden le tri šhte delali. Saj je še nas preveč. Poleti nima samo tovarna dosti dela, ampak tudi kmet. Boljše bomo poleti pri kmetu plačani, kot v tovarni. No pa saj če malo zaslužimo pozimi, nima škode tovarna, marveč trgovci in obrtniki. Pozimi poje »puf«. Če se bode le zmerom dajalo na »puf«! Le vkup, delavci!

V nedeljo ob 4. uri popoldne pri Jelenu predavanje »Strokovnega društva«.

Krvoses kapitalizem.

Smrtna kosa v ljubljanski tobačni tvornici. Nesrečno smrt je storil priljubljeni delovodja Anton Škof. Bil je zelo bolan. Revezu se je zmešalo in je usmrtil dvoje svojih otrok in sebe. Rajni Škof je sodeloval kot odbornik svoj čas tudi marljivo v »Prvem delavskem konsumnem društvu« in pa pri »Delavskem stavbenem društvu«. — Umrla je 9. t. m. 23-letna delavka Josipina Žigert, zavedna članica več naših društev. Na srcu so ji bili osobito znamenjeni otroci in je priprosta rajna delavka mnogo storila za salezijanski zavod na Rakovniku. — V starosti 30 let je umrla v Krakovem delavka Marija Ravninar. N. v m. p.!

Ponesrečil je 12. t. m. popoldne v tobačni tovarni delavec Matej Markoli, ko je vrtil pri oknu ter stal na lestvi nad štiri metre visoko. Lestva je namreč imela razpoko, ki pa je bila z barvo zamazana in se ni poznala. To je pač velika malomarnost istega, ki je gotovo videl razpoko, pa jo zamazal. Markoli ima sedem nepreskrbljenih otrok. Ko bi se bil smrtno poškodoval, kaj naj bi bila naredila žena z otroci. Vendar pa si je pri padcu mož prebil ustnice ter ima več ran.

Delavke in delavci pozor!

Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti

Josip Vidmar

v Ljubljani

Pred škofojfo št. 19, — Stari trg št. 4,
Prešernove ulice št. 4.

Popravila točno in ceno.

Delavci in delavke!
Zahtevajte v vseh jav-
nih prostorih „Našo
Moč“!

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9
priporočata

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v
konfekciji za dame.

Potniki v Ameriko
Hitari želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona Kinetetza
v Ljubljani Klotovorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Tovarna
za stole

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
Izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence.
Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

Spretni

tkalci in tkalke

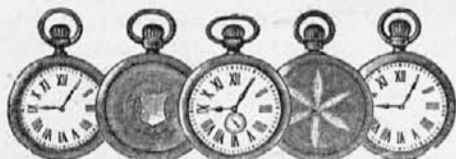
kakor tudi **predilni**

delavci in delavke

se sprejmo v delo takoj proti dob-
remu zaslužku.

Delniško društvo za domače tovarne za
predenje in tkanje v Dužoresi.

Dunaj, I. Rengasse 15.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani
prej g. Jos. Černe. Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe.
Jurčičev trg št. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo

zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam
izredno veliko svojo zalogo furnitur.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun
za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

„Naša moč“

izhaja vsak petek.

Cena na leto 3 krone.

Cene inseratom so:

za male 6stopne oglase: 6 vrstic 70 v.,
12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24
vrstic 220 v. 3stopne oglase računamo:
1 krat 9 v. petič vrsta, 2 krat 7 v. petič
vrsta, 3 krat 5 v. petič vrsta.

Uredništvo in upravnništvo

„Naše moči“

Kopitarjeve ulice šte. 2.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod

za kemično čiščenje obleke ter za-
storjev, barvarija in likanje usnja

na par

Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Selenburgove ulice šte. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufaktorni
trgovini:

Češnik & Milavec
(pri Češniku)

Špitalske ulice

Ljubljana

Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri **najnovjše blago**

za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Priporoča svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene